

ÅTOFTENS GRØNNE OMRÅDER

Grøn Plan 2023

En beskrivelse af de grønne områder, som grundlag for vedligeholdelse og fornyelse

Grøn Plan 2023 er en revidering af tidligere planer

Grøn Gruppe: Sten Mårup, Joan Bakka, Lotte Carl-Madsen

Åtoftens grønne områder

Formålet med Grøn Plan er, at beskrive de grønne områders udformning og rammerne for deres løbende vedligehold og videreudvikling.

Grøn Plan fremlægges og vedtages på Åtoftens generalforsamling og vil herefter danne det overordnede grundlag for de grønne områders vedligeholdelse med nødvendig fornyelse og med respekt for kontinuitet og sammenhæng.

Efter behov opdateres Grøn Plan med forudgående godkendelse af væsentlige ændringer på en generalforsamling. Grøn Plan udgør således de rammer, som bestyrelsen kan handle indenfor omkring de grønne områders pleje og udvikling. Dette sker under vejledning fra Grøn Gruppe.

Alle ønsker til vedligehold, beskæring eller fældning skal derfor adresseres til grøn gruppe eller bestyrelsen, og ikke direkte til områdes gartner, da disse arbejder under direktiver fra grøn gruppe og bestyrelsen.

Åtoftens matrikel-område er markeret i Bilag A.

Overordnede principper for Åtoftens beplantning

Beplantningen skal udgøre en harmonisk og tidssvarende ramme om bebyggelsen og dens delområder. Den samlede karakter af træer, buske, torve, parkeringspladser og græsarealer skal være enkel, klart opfattelig og robust med hensyn til vedligeholdelse.

Beplantningen skal afgrænse og indramme - ikke indelukke. For eksempel ved hækkebeplantning med overstandere såsom træer tilstræbes to forskellige højder af hæk/pur og overstandere så disse er klart adskilt.

Sammensætningen af træer og buske bør afspejle årstidernes skiften i henseende til farver, blomstring og frugtsætning, bl.a. af hensyn til insekter og dyreliv. Det tilstræbes at sikre variation, ved at vælge planter af forskellige, men harmoniserende farver, højder, struktur og løv, og som samtidig er indbydende året rundt.

Beplantningen skal udvælges med vægt på biodiversitet og udbredelse af arter, der er hjemmehørende i Danmark og med et rimeligt hensyn til omkostninger ved den løbende pleje. Se Bilag B med nærmere info om Danmarks Naturfrednings forenings liste over hjemmehørende arter. I Bilag C er der desuden listet planter, som måske ikke er hjemmehørende, men som giver føde til forskellige insekter, som Åtoftens beboere eventuelt også kan lade sig inspirere af til beplantning i haver og langs stræder.

Det tilstræbes at optimere vedligeholdelsen, så beskæring begrænses og der i videst omfang kan anvendes maskiner til pleje og vedligehold.

Der tilstræbes en løbende fornyelse af beplantningen, således at meget gennemgribende løsninger kan undgås, og helhedsindtrykket bevares over tid. Ved udskiftning eller ændringer af områder, skal der ved fremlæggelse af ændringsforslag tages højde for at minimere fremtidig vedligeholdelse, og ligeledes skal vækst, højde og tilvækst tilpasses området.

Ved valg af træer skal der ligeledes tages hensyn til placering i forhold til eksisterende bebyggelse, stræder og kloaker, således at træerødder ikke beskadiger fundamenter, klinker og kloakker.

Fældning og udskiftning af beplantning skal finde sted, når beplantningen bliver for voldsom i forhold til omgivelserne, hvis den er blevet for tæt eller i tilfælde af syge/døde planter. Det kan handle om skyggegener, generende rødder, tab af grene i blæsevejr og lignende. Som udgangspunkt er gener i form af nedfaldne bær, blomsterstande eller lignende ikke umiddelbart grundlag for træfældning.

Store træer kan som udgangspunkt alene placeres i randområderne og ikke indenfor den tætte bebyggelse. Undtagelsen er træerne på grønningen. Følgende større træer er udpeget som bevaringsværdige: Valnøddetræer syd for blok 1, samt valnød ved fælleshuset, de store naur ved indkørsel til parkering nord, de tre Robinia træer på trekanten ved børnehaverne.

Strategi for de grønne områder 2023-2024

Grøn gruppe vil i løbet af 2023 og frem til generalforsamlingen i 2024 fokusere på at udføre tiltag til at stramme op på rammerne, primært træer og hække, omkring og indenfor de grønne områder. Men også at udarbejde en mere detaljeret plan for Grønningen og banevolden med tilhørende grøn plæne

Dette arbejde vil omfatte:

1. Omlægning af grusbanen på grønningen til en græsbane, til glæde for de fodboldspillende. Herunder evt. at finde muligheder for at inkludere andre former for boldspil på arealet.
2. For at en græsplæne ikke skal ødelægges af færdsel, skal der tænkes i etablering af stisystemer på tværs af grønningen, som både er gangvenlige og falder naturligt ind i området.
3. Forskellige former for fornyelse af hække, som enten er i misvækst, for høje, brede eller på andre måder vokset til at være indelukkende i stedet for indrammende. Dette kan indebære at reducere bredden på hække i området, da dette besværliggør vedligehold af hækkene. Nuværende klippehøjder vil blive revideret.
4. En del af dette arbejde vil være at udpege, hvilke områder der med fordel kan omlægges, så der i stedet for brede hække kan inddrages plads til nye rekreative områder for beboerne.
5. Ligeledes vil grøn gruppe gennemgå de forskellige friarealer, for at undersøge om der er uudnyttede arealer, som med fordel kan inddrages til fælles glæde eller at omlægge noget af plænearealet til anden bevoksning for at øge Åtoftens biodiversitet.
6. Endnu en arbejdsopgave omhandler gradvist at udskifte de høje træer på banevolden med busklignende vækster.
7. Et sidste punkt for dette år er at nytænke de forskellige torve i bebyggelsen, så eventuelle omlægningsplaner kan planlægges i samarbejde med klinke gruppens udskiftning af klinker på torvene.

I forbindelse med punkt 4-6, vil der i løbet af vinteren, blive indkaldt til beboermøder, både for at fremlægge hvilke områder Grøn gruppe har udpeget til fornyelse med eventuelle forslag, og for samle ønsker og input fra beboerne i Åtoften til disse områder.

Beskrivelse af områderne

Forhaverne

Forhaverne er et fællesareal, hvor den enkelte grundejer har ansvaret for beplantning og pasning. Disse ansvarsforhold er beskrevet i grundejerforeningens vedtægter, § 3 styk 5 og i § 10 styk 8. Generelt gælder det for forhaverne, at beplantningen ikke må brede sig ud over klinkekanten på strædet. (dette er også beskrevet i velkomstbrevet).

Træerne i forhaverne må ikke være til gene for naboerne, og ikke højere end 3 meter (byplanvedtægten) med mindre bestyrelsen acceptere der.

Beplantningen skal være organisk, gerne med stedsegrønne elementer og stedsegrønt bunddække, (f.eks. Vinka). Bunddække bør ikke erstattes fuldstændigt af skærver, sten eller lignende.

Randområder og P-pladser

Beplantning langs randområder og på P-pladser skal give bebyggelsen et helhedspræg. Trærækker skal være ubrudte og fremstå med ensartet højde og afstand mellem træerne. Træsarter omkring P-pladserne udvælges efter arter, der indrammer området, ikke danner vandrette rødder og som har et vist søjlepræg, der minimerer grønt nedfald og fugleklatrer på parkerede biler.

Der er behov for at finde træsorter og træliggende buske, som kan afløse træerne i de nuværende randbeplantninger, både når de bliver for store, eller hvis fældninger har ødelagt sammenhængen.

Beplantningen skal set fra husene skærme for udsyn til biler og affaldsplads mm., eksempelvis ved P-pladser og langs Smedebakken. Ved banevolden skal beplantningen have en højde, der så vidt muligt skærmer for udsynet til tog og køreledninger, og hvis højde ikke overstiger køreledningernes.

Hækkene klippes i følgende højder: 1,5 m (over asfalten) omkring parkeringspladser, grønne områder og langs veje, 1,80 m mod bebyggelsen langs Kalvehaven og 2,0 til 2,50 meters højde langs børnehaverne på en måde der følger stålhegnets højdeforskelle. Ved vejudmundinger skal hækkene klippes lavere af hensyn til trafiksikkerheden.

Plæne med valnød

Arealet syd for blok 1 er en græsplæne med to valnøddetræer og kranset af en bøgehæk i form af en halvcirkel. Plænen vedligeholdes som græsflade.

Hæk mod børneinstitution og Kalvehaven.

Høj bøgehæk og græsflade.

Trekanten

Trekanten mellem børnehaverne, blok 2 og blok 4 er et græsareal med høje robinier (*Robinia pseudoacacia*). De ekstraordinært høje træer bevares undtagelsesvist pga. deres karakterdannende egenskaber. Udgroning af vandrette rødder ud i klinkebelægningen accepteres og kompenseres ved regelmæssig omlægning af klinkerne.

Indgangsområde fra Niverødvej

Ud for hver af de fire gavle på blok 9 er der plantet en tjørn i græs. Trekantområdet ved blok 10 og trappen ud til Niverødvej er beplantet med busket af fjeldribs med dronningebuske og kirsebærkorneller som overstandere.

På den østlige side af strædet ned til Niverødvej er der busket af fjeldribs med to dronningebuske. De to dronningebuske står frit og flankerer strædet ned til viadukten.

Arealet øst og syd for blok 19

Et græsareal skærmet af bøgehække mod Åvej og indkørsel til Åtoften. Plæner med fritstående sølvløn, fritvoksende busketter i plæner, klippede busketter langs stræder samt randplantning af klippet pur/bred hæk af bøg.

P-plads ved varmecentralen

P-pladsen er opdelt af bøgehække med spor af tidligere indplantet liguster og med hæg som overstandere. Da liguster har kortere levetid end bøg, erstattes de løbende af bølgeplanter, når udskiftning alligevel er nødvendig. Sydligst danner berberis og liguster et pur med Robinia som overstandere. Arealet rummer en lukket affaldsplads og el-ladere.

Den sydlige P-plads

Den sydlige P-plads udgør overgangen til naturen i form af marken og å-området. Beplantningen langs p-pladsen består af robinier, som overstandere over slåen og roser. En del af p-pladsen er inddraget til en tennisbane.

Tennisbanen

Tennisbanen er kunstbane, beliggende ved den sydlige parkeringsplads. Banen er omgivet af et ståltrådshegn dækket af efeu. Fejning og vedligehold varetages af Tennisgruppen.

Plænerne øst for blok 16 og syd for blok 17

Plæneareal egnet til leg og ophold med hække af blomstrende buske og fritvoksende rønnebærtræer. Hækkene af spiræa (*Spiraea arguta* og *Spiraea vanhouttie*) har en blød naturlig klipning.

Paradisæble-lunden syd for blok 17

Plæneareal egnet til leg og ophold med niche af blomstrende buske og fritvoksende paradisæbletræer. De blomstrende buske skal have en "blød" form, og arealet er udstyret med et bord/bænkesæt.

'Banevolden' - arealet langs banen vest for bebyggelsen

Området rummer følgende elementer:

Volden/skråningen med afskærmende beplantning af træer og buske, heraf en del syrener. Beplantning skal stå kontrolleret vild, og efterplantes med hjemhørende arter, som for eksempel syrener efter fældning eller større fremkomne "bare" områder. Beplantningen på volden bør ikke være højere end at køreledninger dækkes og den holdes nede ved at fælde de højeste træer/moreller, frem for at beskære toppen, idet beskæring vil skulle gentages årligt. Ved fældning erstattes træerne med andre hjemmehørende store buske/mindre træer, som ikke bliver så høje.

Plæne med enkeltstående træer, heriblandt paradisæbler og frugttræer samt naur (*Acer campestre*), og en stammehæk af naur langs strædet. Stammehækken er blevet til som et alternativ til at fælde træerækken, der var blevet for høj og skyggede.

Skråningen mod Smedebakken

Fritvoksende fjeldribs busket med overstandere af Kirsebærkornel, en enkelt sølvløn, en morel og et stort lindetræ. Disse holdes opstammede, så deres kroner ikke generer trafikken og så der er luft mellem kroner og busket.

Grønningen

Grønningen er et børnevenligt, lidt vildere område med dele præget af frugthave. Græsvolde afgrænser mod bebyggelsen og danner forskellige rum med hver sin funktion:

En grusbelagt boldbane, et bordtennisbord og en legeplads med gynger og andre faciliteter.

Der er to legehuse, det ene som en del af legepladsen, det andet lidt i skjul i frugtlunden i den sydlige del af området.

Arealet vest for fælleshuset er udstyret med borde og bænke, og der er en grill-/bålplads omkranset af sveller.

Som et af de få steder i bebyggelsen er der plads til store træer på Grønningen. Et valnøddetræ ud for fælleshuset og en gruppe asketræer ved legepladsen, sammen med en naur ved boldbanen markerer den

centrale del af Grønningen.

Selv om det er et relativt naturpræget område, skal selvsåede vækster fjernes, og der beskæres, så der til stadighed er lys og luft.

Voldene danner dejlige rum med frugttræer og buske og en gruppe asketræer omkring græs- og grusarealer til boldspil leg og almindeligt ophold for børn og voksne.

Græsset er groft fælledgræs på voldene og en finere græsflade på de plane arealer. Beplantningerne på voldene skal have karakter af lyse lunde, hvor træerne vokser frit over græsset eller af enkeltstående frugttræer med kronerne lavt, men frit hængende over græsset.

I begge ender afgrænses med busketter, henholdsvis snebær og hybenroser.

Torvene

Skal være åbne rum i bebyggelsen og de må gerne give forskellige oplevelser og indtryk. Hvert torv udgør en selvstændig helhed.

Platantorvet

Det sydligste torv, beliggende mellem 131, 142, 159C og 166, er fuldt klinkebelagt. Midten markeres af et platantræ med en rundbænk, og torvet er desuden udstyret med et bord/bænkesæt.

Stilhedens Torv

Torvet, beliggende mellem 33, 48, 51 og 65, er klinkebelagt og har tre små bede. I det ene står der en magnolie, i et andet et korktræ. I det ene hjørne er et bord/bænkesæt skærmet af en vinkelformet hæk af klippede dronningebuske og et rønnebærtræ.

Miljøtorvet

Torvet, beliggende mellem 111, 124, 133 og 142, er indrammet af fire vildrosehække med rønnebærtræer tilfældigt fordelt. Det er udstyret med et bord/bænkesæt.

Borgmestertorvet

Torvet, beliggende mellem 88/86, 91 og 103, er fuldbelagt med klinker. De tre lindetræer i det sydvestlige hjørne knudebeskæres hvert år, så de danner et samlet løvloft og ikke bliver for høje.

Det skæve torv

Torvet, beliggende mellem 82, 101, 117 og 125, er indrammet af fire rosenhække med 12 rønnebærtræer

fordelt regelmæssigt med 3 i hver side, så der dannes et rum. Torvet er udstyret med et bord/bænkesæt.

Bilag A: Åtoften oversigtsplan og matrikelgrænser

Kort: Steen Allin. Luftfoto og dele af grundkortet er venligst stillet til rådighed af Karlebo Kommune, 2006

Bilag B: Hjemmehørende arter, liste fra Danmarks Naturfredningsforening

Store træer

- Alm ask, *Fraxinus excelsior*
- Alm bøg, *Fagus sylvatica*
- Avnbøg, *Carpinus betulus*
- Birk, *Betula* (*B. pendula*, *B. pubescens*)
- Bævreasp, *Populus tremula*
- Eg, *Quercus* (*Q. robur*, *Q. petraea*)
- Elm, *Ulmus* (*U. glabra*, *U. minor*, *U. laevis*)
- Fuglekirsebær, *Prunus avium*
- Lind, *Tilia* (*T. cordata*, *T. platyphyllos*)
- Pil, *Salix* (Nogle arter, bl.a. *S. caprea* og *S. pentandra*)
- Rødel, *Alnus glutinosa*
- Rødgran, *Picea abies*
- Seljerøn, *Sorbus intermedia*
- Skovfyr, *Pinus sylvestris*
- Spidsløn, *Acer platanoides*
- Ær/ahorn, *Acer pseudoplatanus*

Store buske/mindre træer

- Alm. hassel, *Corylus avellana*
- Alm. hæg, *Prunus padus*
- Alm. røn, *Sorbus aucuparia*
- Alm. tørst, *Frangula alnus*
- Klipperøn, *Sorbus rupicola*
- Navr, *Acer campestre*
- Skovæble, *Malus sylvestris*
- Tjørn, *Crataegus*
- Vrietorn, *Rhamnus cathartica*

Buske

- Enebær, *Juniperus communis*
- Brombær, *Rubus plicatus*
- Hindbær, *Rubus idaeus*
- Hyld, *Sambucus nigra*
- Kvalkved, *Viburnum opulus*
- Taks, *Taxus baccata*
- Dunet gedeblad, *Lonicera xylosteum*
- Klitrose, *Rosa spinosissima* (syn. *R. pimpinellifolia*)
- Pil, især grå-pil, krybende pil og purpur-pil, *Salix* ssp.
- Ribs, *Ribes rubrum*
- Rød kornel, *Cornus sanguinea*
- Solbær, *Ribes nigrum*
- Stikkelsbær, *Ribes uva-crispa*
- Slåen, *Prunus spinosa*
- Æblerose, *Rosa rubiginosa*

Klatreplanter

- Gedeblad (kaprifolie), *Lonicera periclymenum*
- Vedbend, *Hedera helix* (busk eller slyngplante).
- Hunderose, *Rosa canina* (busk eller slyngplante)

Stauder

- Akelejefrøstjerne, *Thalictrum aquilegifolium*
- blåhat, *Knautia arvensis*
- Fingerbøl, *Digitalis purpurea*
- Lungeurt, *Pulmonaria obscura*
- Kattehale, *Lythrum salicaria*
- Knopurt, *Centaurea jacea*
- Merian, *Origanum vulgare*
- Røllike, *Achillea millefolium*
- Slangehoved, *Echium vulgare*
- Tusindfryd, *Bellis perennis*
- Dueskabiose, *Scabiosa columbaria*
- Engelskræs, *Armeria maritima*
- Engnellikerod, *Geum rivale*
- Farvegåseurt, *Anthemis tinctoria*
- Forglemmigej, *Myosotis* (nogle arter, bl.a. *M. sylvatica*)
- Gul iris, *Iris pseudacorus*
- Hamphjortetrøst, *Eupatorium cannabinum*
- Hulrodet lærkespore, *Corydalis cava*
- Katost, Malva (bl.a. *M. sylvestris*, *M. alcea*)
- Klokke, *Campanula* (nogle arter, bl.a. *C. latifolia*, *persicifolia*, *trachelium*, *glomerata*, *patula*)
- Knoldet mjøddurt, *Filipendula vulgaris*
- Kodriver, *Primula* (nogle arter, bl.a. *P. elatior*, *veris* og *grandiflora*)
- Kobjælde, *Pulsatilla* (*P. vulgaris* og *P. pratensis*)
- Liljekonval, *Convallaria majalis*
- Læbeløs, *Ajuga reptans* og *A. pyramidalis*
- Lægebaldrian, *Valeriana officinalis*
- Lægebetonie, *Stachys officinalis*
- Lægekvæsur, *Sanguisorba officinalis*
- Mynte, *Mentha*
- Mørk kongelys, *Verbascum nigrum*
- Natviol, *Hesperis*
- Pomerans-høgeurt, *Pilosella aurantiaca*
- Purløg, *Allium schoenoprasum*
- Sankthansurt, *Hylotelephium telephium*
- Skovviol, *Viola reichenbachiana*
- Smalbladet timian, *Thymus serpyllum*
- Storkenæb, *Geranium* (nogle arter, bl.a. *G. sanguineum*, *G. sylvaticum*, *G. pratense*)
- Strandasters, *Aster tripolium*
- Trævlekrone, *Lychnis flos-cuculi*

Bilag C: Insektvenlige planter til inspiration

For insekter og bier er hovedreglen gamle sorter og åbne blomster. Pil er en af de allertidligste med sine lange rakler, som er gule af pollen. Særligt seljepil, *Salix caprea*, er god.

Ribs, solbær, mirabel, kirsebær, blommer, kræge, buksbom, æbler, pærer, dværgmispel, hindbær, solbær, rønnebær, hvidtjørn, liguster, evodia, roser, klatrehortensia, snebær, lyng og vedbend indeholder megen nektar.

Frugttræer og -buske er altid noget, der tiltrækker insekter. Især "de hvide", som man kalder forårsblomstringen fra april af - først slåen, så mirabelle, så fuglekirsebær og hvidtjørn og til sidst i maj, æble, pære og blomme. Men også de mere almindelige havebuske som forsythia og blodribs er eftertragtede om foråret lige som mælkebøtten, om end udskældt, er sprængfyldt med pollen og nektar.

Gode forårsløg til de tidligste bier

- Erantis
- Vintergæk
- Krokus, der er flere arter med en lidt forskudt blomstring, så sæt gerne flere forskellige
- Porcelæshyacint
- Skilla, sibirisk og de lidt senere spansk skilla og italiensk skilla
- Snepryd
- Perlehyacint
- Vibeæg
- Påske- og Pinseliljer, ikke de fyldte

“Andet hold” løgplanter

- Gammeldags tulipaner
- Botaniske tulipaner
- Allium
- Ramsløg
- Franske anemoner
- Kejserkrone
- Iris

Tidlige stauder

- Julerose
- Lungeurt
- Lærkespore
- Tidlige storkenæb
- Martsviol
- Primula
- Døvnælde
- Lyng

Andre stauder

- Følfod
- Kodriver
- Blåklokke
- Violer, værtsplante for perlemorssommerfuglene. De vilde violer som krat-viol, *Viola riviniana*, hunde-viol, *Viola canina*, og skov-viol, *Viola reichenbachiana*, er gode.

- Vortemælk
- Vorterod
- Løvemund
- Skt. Hans-urt
- Torskemund
- Kattehale
- Stenurt
- Lavendel
- Roser, åbne blomster

Klatreplanter & buske

- Klatrehortensia
- Dværgmispel
- Hindbær
- Solbær
- Liguster
- Snebær
- Forsythia
- Blodribs
- Buksbom

Urter og et og to-årige planter

- Løgekarse, også værtsplante for larver af aurora- og kålsommerfuglene
- Purløg
- Salvie
- Oregano
- Timian
- Citronmelisse
- Bronzefennikel
- Ærteblomst
- kæmpe jernurt (verbena)
- Kornblomst
- Stolt kavalier, **Cosmos**, har også blomster meget sent.
- Tagetes

Gode planter, der blomstrer helt til det sene efterår, er fx:

- Hjulkrone
- Asters, alle arter både den vilde Strandasters og de mere forædlede.
- Georgine (med åbne blomster)
- Blomsterne hos vedbend, *Hedera helix*, summer af bier og svirrefluer langt hen i oktober.
- Anisisop
- Sankthansurt og andre sene Sedum-arter.
- Drejebloomst
- Honningurt
- Purpursolhat
- Solhat
- Almindelig gyldenris, *Solidago virgaurea*, (der findes to invasive arter af gyldenris, som også er fulde af nektar, men de bør ikke plantes, da de breder sig ud i naturen)